

90-lecie powstania Komitet Daru Narodowego dla Marii Skłodowskiej-Curie

W dniu 29 stycznia 2014 roku w gmachu dawnego Instytutu Onkologii przy ul. Wawelskiej odbyła się uroczystość upamiętniająca 90. rocznicę powstania Komitetu Daru Narodowego dla Marii Skłodowskiej-Curie. Darem tym, zgodnie z „najgorętszym życzeniem” Uczonej, stał się Instytut Radowy w Warszawie.

Komitet Polskiego Daru Narodowego powstał w odpowiedzi na uroczystości 25-lecia odkrycia radu, obchodzone we Francji w grudniu 1923 roku z udziałem elit francuskiej nauki i polityki, z Prezydentem Republiki Alexandre Millerandem na czele. Francja, decyzją Izby Deputowanych, ofiarowała wówczas Uczonej swój Dar Narodowy w postaci dożywotniej pensji. Było to niezwykle rzadkie wyróżnienie — wcześniej otrzymali je m.in. Louis Jacques M. Daguerre (w 1839 roku — twórca dagerotypu, a tym samym — początków fotografii) i Ludwik Pasteur (w 1874).

Inicjatorem Polskiego Daru Narodowego był Polski Komitet do Zwalczenia Raka, który już w grudniu 1923 roku ogłosił apel o powszechną zbiórkę funduszy na budowę Instytutu Radowego. Organizatorem zbiórki stał się następnie Komitet Polskiego Daru Narodowego, tworzony

w pierwszych miesiącach 1924 roku. Honorową Prezesurę Komitetu przyjął Prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski, przewodniczącym Zarządu został Marszałek Senatu Wojciech Trąmpczyński, a jego zastępcą — Marszałek Sejmu Maciej Rataj. Członkostwo w Komitecie zadeklarowali m.in. wszyscy ministrowie Gabinetu Premiera Władysława Grabskiego oraz przedstawiciele uniwersytetów i towarzystw naukowych.

Podczas obecnej uroczystości w holu budynku przy ul. Wawelskiej odsłonięto tablicę pamiątkową przypominającą o wielkiej ofiarności społeczeństwa polskiego na rzecz walki z rakiem. Wyrazem tej ofiarności był przede wszystkim masowy odzew na apel Polskiego Komitetu do Zwalczenia Raka w latach 1924–1932, walnie wspomagający budowę Instytutu Radowego, ale też ogólnopolska zbiórka na rzecz Narodowego Programu Zwalczenia Chorób Nowotworowych, organizowana w 1998 r. przez Polską Fundację Europejskiej Szkoły Onkologii, z której część funduszy wsparła obecną modernizację historycznego budynku przy ul. Wawelskiej.

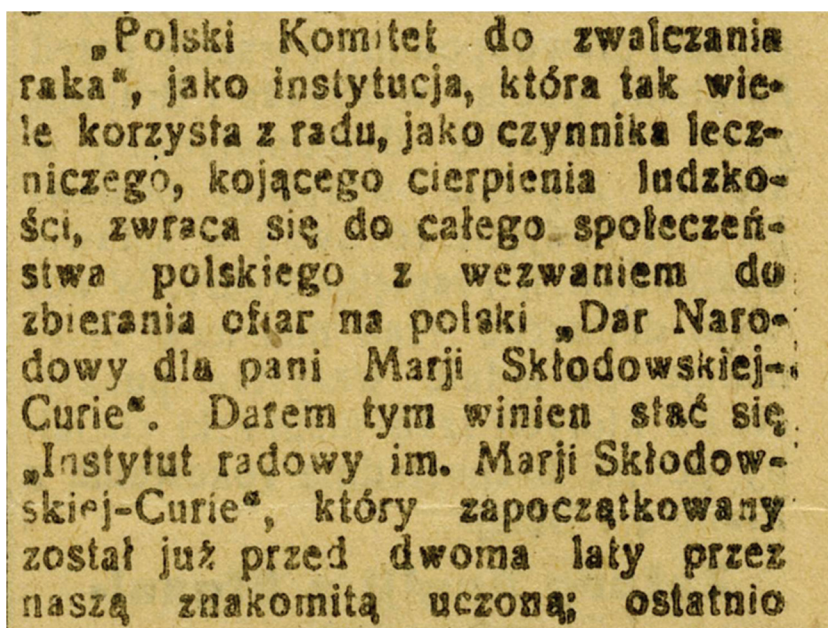
Odsłonięcia tablicy dokonali: dr Bartosz Arłukowicz — Minister Zdrowia, prof. Andrzej Kułakowski — nestor

Prof. Jerzy Woy-Wojciechowski, prof. Krzysztof Warzocha, prof. Andrzej Kułakowski i dr Bartosz Arłukowicz dokonują odsłonięcia pamiątkowej tablicy w gmachu przy ul. Wawelskiej
 Fot. Sławomir Mazur

Fot. Sławomir Mazur

Apel Polskiego Komitetu do Zwalczenia Raka zamieszczony w prasie codziennej w grudniu 1923 r.

warszawskiej i polskiej onkologii, prof. Krzysztof Warzocha — Dyrektor Centrum Onkologii — Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie, i prof. Jerzy Woy-Wojciechowski — Prezes Polskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Fundacji im. Jakuba hr. Potockiego.

Następnie zebrani udali się do sali im. prof. Józefa Laskowskiego na sesję naukowo-historyczną, podczas której prof. Edward Towpik przedstawił genezę i historię Komitetu Daru Narodowego dla Marii Skłodowskiej-Curie, a prof. Andrzej Kułakowski podzielił się wspomnieniami

Biuletyn Polskiego Komitetu do zwalczania raka.

25-LECIE ODKRYCIA RADU (RADIUM) I „POLSKI DAR NARODOWY DLA MARJI SKŁODOWSKIEJ-CURIE”.

26 grudnia r. ub. w Sorbonie obchodzono w sposób niezwykle uroczysty 25-letnią rocznicę odkrycia radu przez p. Skłodowską-Curie i jej męża, p. Curie. Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, ministrowie, setki naukowych stowarzyszeń francuskich i obcych składały Czcigodnej Jubilatce wyrazy najgłębszego hołdu. Polski Komitet do zwalczania raka również wysłał telegram hołdowniczy i zajął się sprawą wysłania odpowiednich depech przez szereg instytucji państwowych (Sejm, Senat), oraz naukowych (Uniwersytet Warszawski, Akademia Lekarska, Warsz. Tow. Lekarskie i w. in.). W ten sposób nie zabrakło dowodów uznania i z Ojczyzny. Wobec zaś faktu, że Francja w dniu tym ofiarowała znakomitej Uczonej „dar narodowy”, Polski komitet do zwalczania raka wystąpił z projektem utworzenia „Polskiego daru narodowego” i ogłosił we wszystkich pismach dnia 24.XII 1923 r. następującą odezwę:

Informacja o inicjatywie polskiego Daru Narodowego dla Marii Skłodowskiej-Curie, zamieszczona w *Biuletynie Polskiego Komitetu do Zwalczania Raka*, który powołany został do życia jako periodyk PKdZR zaledwie kilka miesięcy wcześniej

z ogólnopolskiej zbiórki przeprowadzonej w 1998 roku. Prof. Krzysztof Warzocha zaprezentował genezę wielospecjalistycznych centrów onkologii (*comprehensive cancer centers*) jako optymalnego miejsca leczenia nowotworów oraz przedstawił dzień dzisiejszy i perspektywę Centrum

Onkologii — Instytutu im. Marii Skłodowskiej-Curie, zaś prof. Piotr Wysocki, który niemal w przeddzień wygrał konkurs na stanowisko kierownika Kliniki Onkologicznej przy ul. Wawelskiej zaprezentował swoją wizję rozwoju tej placówki.

Prof. Edward Towpik
Redakcja Naukowa CO-I